

Απώλεια και Πένθος μέσα από Παιδικά Εικονογραφημένα Βιβλία

Συνέδριο Απώλεια, πένθος και
παιδί - Ο ρόλος του σχολείου
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο,
Μάρτιος 2017

Δρ Λουίζα Μαλλούρη

Missing Mommy, Rebecca Cobb, 2012

Ιστορίες: αποτελεσματικά εργαλεία για την ένταξη των εννοιών της απώλειας και του πένθους στις συζητήσεις με τα παιδιά.

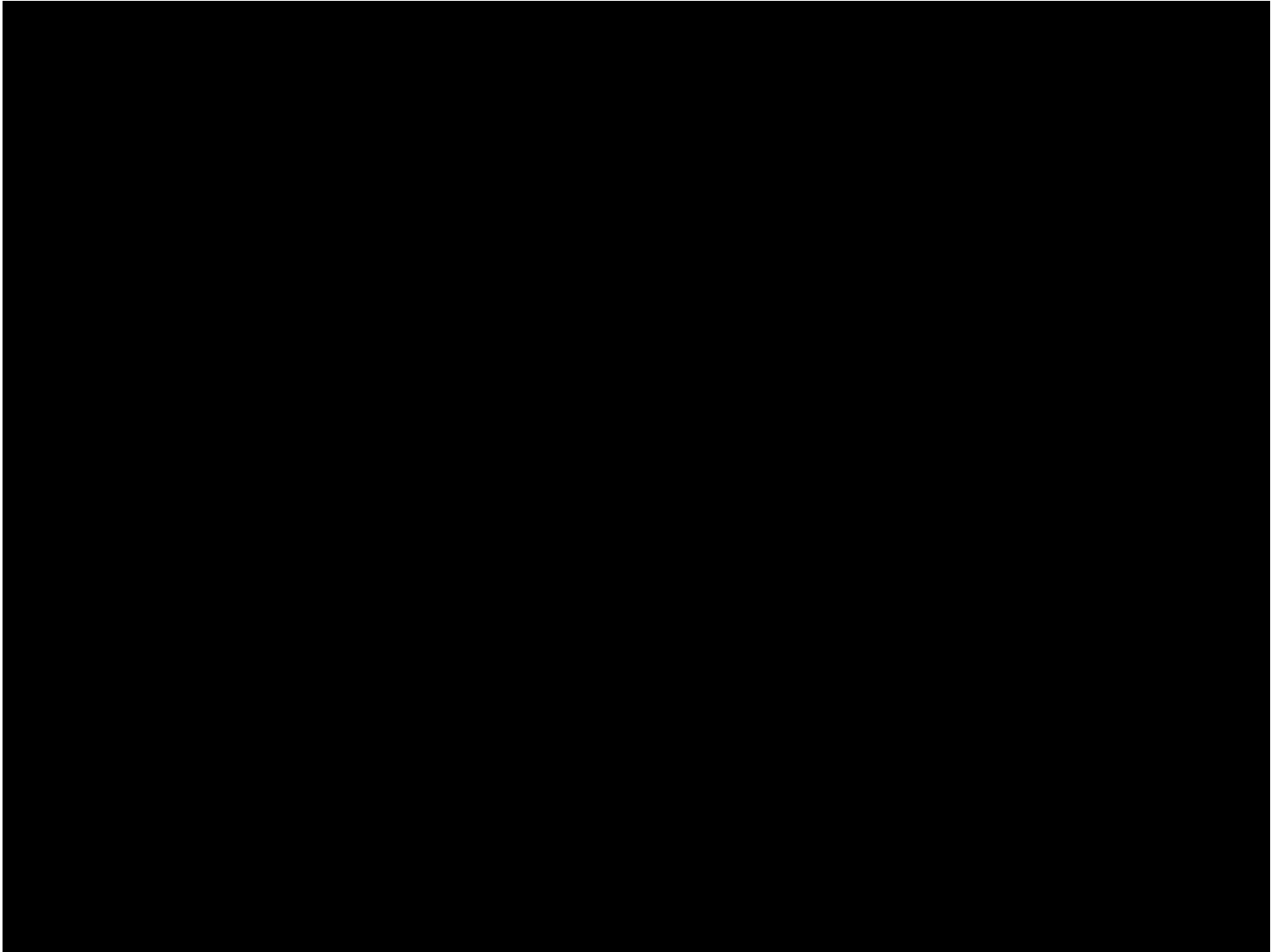
- Νοητικά ασφαλές περιβάλλον
- Μη επεμβατική προσέγγιση
- Ταύτιση παιδιού με ήρωα/ηρωίδα, χωρίς συναισθηματική έκθεση
- Κώδικας που καταλαβαίνουν τα παιδιά: εικόνα, ιστορία, μεταφορά

Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία

- Εικονοβιβλία: το νόημα οικοδομείται μέσα από τις λέξεις και τις εικόνες
- Η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα δύο σημειωτικά συστήματα αλληλεπιδρούν στα εν λόγω κείμενα είναι σημαντική για την αξιοποίηση τους
- Στα πιο ενδιαφέροντα εικονοβιβλία μπορούμε να βρούμε διαφορετικά ή συμπληρωματικά μηνύματα στις λέξεις και στις εικόνες, ανοιχτά σε πολλά επίπεδα εννοιών

- **Το Νησί του Παππού**, 2015, Benjie Davies, σε απόδοση στα Ελληνικά του Αντώνη Παπαθεοδούλου
- Ο Σιντ επισκέπτεται τον παππού και, αφού περάσουν τη μυστηριώδη πόρτα στην σοφίτα του σπιτιού, οδηγούνται στο κατάστρωμα ενός πλοίου. Σαλπάρουν και καταλήγουν σε ένα τροπικό νησί. Μετά από την εξερεύνηση ο παππούς αποφασίζει να εγκατασταθεί στο νησί, ενώ ο Σιντ επιβιβάζεται στο πλοίο και γυρίζει πίσω.

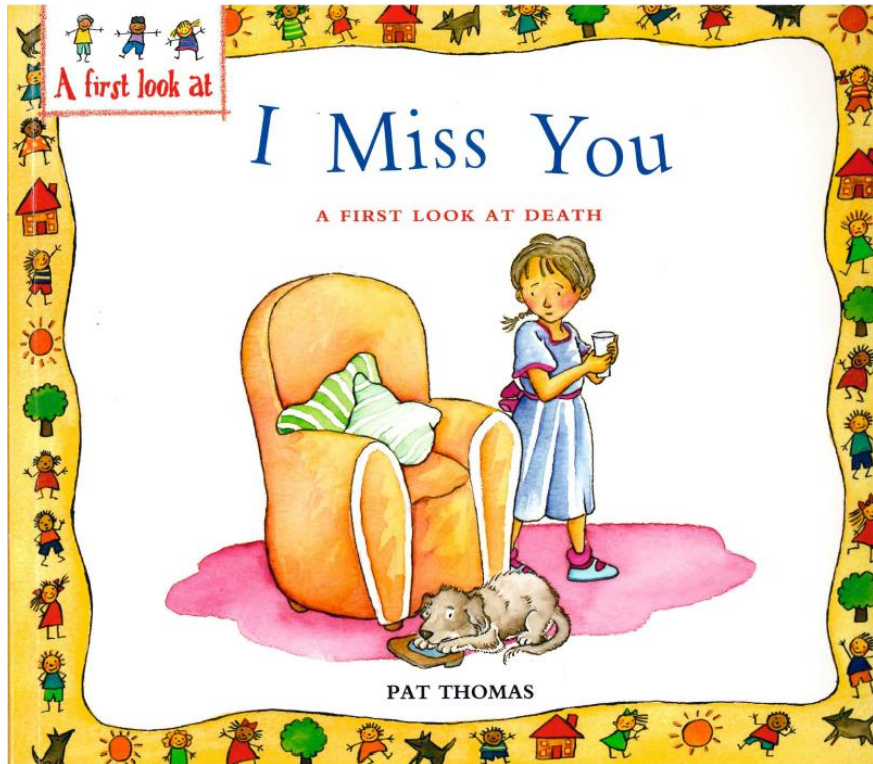

- Λέξεις και εικόνες συνεργάζονται για να διηγηθούν με διακριτικότητα μια ιστορία απώλειας ενός αγαπημένου προσώπου
- Η αποτελεσματική σχέση λέξης και εικόνας στο εικονοβιβλίο καθιστούν αχρείαστη τη ρητή αναφορά στην απώλεια
- Τι είναι πραγματικό και τι φανταστικό αφήνεται να αποφασιστεί από τον αναγνώστη/τρια
- Η εικονιστική αφήγηση προετοιμάζει τον αναγνώστη για την κατάληξη

"No... no, I don't think I will,"
said Grandad smiling.

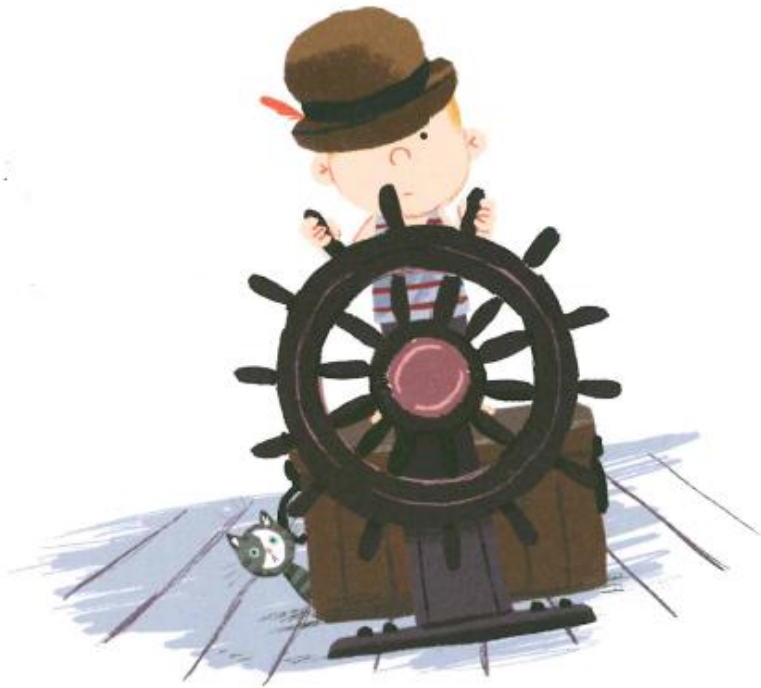

- I miss you, A first look at death, Pat Thomas, 2000
- Εξηγεί ότι ο θάνατος είναι μέρος της ζωής, γιατί οι άνθρωποι πεθαίνουν και πώς οι άνθρωποι πενθούν
- Ενημερωτικό/πληροφοριακό κείμενο
- Απρόσωπη αφήγηση σε τρίτο πρόσωπο

Show...

Τα κύματα έσκαγαν στην πλώρη και ταρακουνούσαν το πλοίο.

Το ταξίδι φαινόταν πολύ πιο μακρύ χωρίς τον Παππού. Όμως ο Σιντ κράτησε γερά το τιμόνι και οδήγησε με ασφάλεια το πλοίο στο σπίτι.

Το Νησί του Παππού, Benjie Davies, 2015

Don't tell...

When someone you love dies it can feel
as if your heart has been torn in two.
It can feel as if part of you is missing.

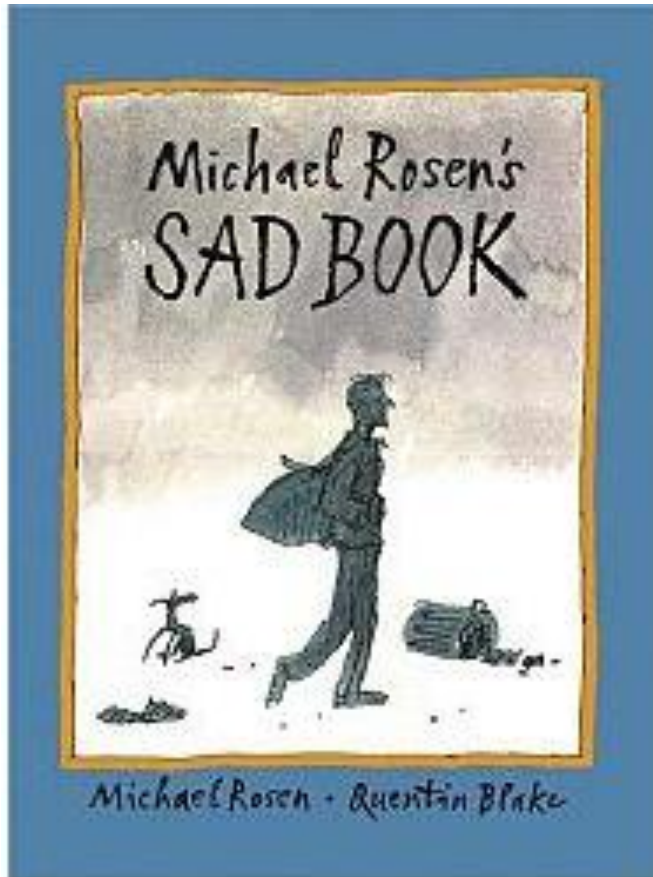
It can be hard to say goodbye
to someone who you love.
It is normal to miss
them very much.

18

Όταν κάποιος που αγαπάς
πεθαίνει είναι σαμπώς και η
καρδιά σου να έχει σπάσει στα
δύο. Μπορεί να νιώθεις ότι ένα
κομμάτι σου λείπει.

Μπορεί να είναι δύσκολο να πεις
αντίο σε κάποιον που αγαπάς.
Είναι φυσιολογικό να τους
πεθυμάς πάρα πολύ.

- The Sad Book, Michael Rosen & Quentin Blake, 2004
- Πρόκειται για ένα εικονοβιβλίο που εξιστορεί την περίοδο πένθους που βίωσε ο Michael Rosen μετά από το θάνατο του γιου του από μηνιγγίτιδα.

Michael Rosen

*Αυτός είμαι εγώ λυπημένος.
Ίσως να νομίζετε ότι είμαι χαρούμενος
σε αυτή την εικόνα. Αλήθεια, είμαι
λυπημένος αλλά προσποιούμαι ότι
είμαι χαρούμενος. Το κάνω αυτό γιατί
πιστεύω ότι δεν θα αρέσω στους
άλλους αν δείχνω λυπημένος.*

This is me being sad.
Maybe you think I'm happy in this picture.
Really I'm sad but pretending I'm happy.
I'm doing that because I think people won't
like me if I look sad.

Sometimes sad is very big.
It's everywhere. All over me.

Then I look like this.
And there's nothing I can do about it.

What makes me most sad is when I think
about my son Eddie. He died. I loved him
very, very much but he died anyway.

- Σχέση συναισθήματος-συμπεριφοράς
- Διαφορετικός τρόπος που ο καθένας πενθεί/βιώνει τη θλίψη

Ανάγνωση ιστορίας μέσα από τις εικόνες

- Παρατηρητικότητα
- Φαντασία
- Επινοητικός συνδυασμός στοιχείων
- Δημιουργική αναπαραγωγή
- Δυνατότητα να απολαμβάνει το μέρος και το όλον
- Εξοικείωση με τις δομές της λογοτεχνικής ιστορίας

- Τα μέσα ανάγνωσης μιας ιστορίας διά των εικόνων είναι το ίδιο διδάξιμα
- Αναγνωσιμότητα σημαίνει πως τα παιδιά διαθέτουν την οπτική, νοητική και συγκινησιακή εμπειρία να καταλαβαίνουν τι συμβαίνει στις εικόνες και διαθέτουν επίσης αρκετή ικανότητα κατανόησης για να καταλαβαίνουν τι συμβαίνει πέρα από τα εικονιζόμενα, την ατμόσφαιρα, τις ψυχολογικές καταστάσεις.